

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Каралаш Анни-Юлії Ігорівни «Соціальна самоорганізація в умовах глобалізації: соціально-філософський аналіз», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія

Актуальність теми дисертації. Дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі дослідження соціальної самоорганізації в умовах глобалізації, коли у сучасному глобалізованому світі мають місце важливі соціально-політичні, економічні, духовні, екологічні зміни, що є показником і водночас каталізатором трансформаційних процесів на всіх рівнях процесів соціальної самоорганізації. Ці процеси реалізуються у контексті інформаційно-військової агресії, а також потужного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у сфері наукового прогресу, спрощення логістики, інтернаціоналізації та інтенсифікації торгово-економічних та соціокультурних зв'язків між країнами. За таких умов вкрай важливим виявляється використання інноваційних методів освоєння самоорганізаційних процесів як у контексті світової спільноти, так і України, що і реалізовано у рецензованій дисертації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана у межах наукових програм кафедри філософії та політології Житомирського державного університету імені Івана Франка «Випробування людського буття: класичний і посткласичний дискурс» (НДР: № РК № 0111U000154) і «Толерантність і сучасний світовий порядок» (НДР: № РК 0111U000155).

Достовірність та обґрунтованість одержаних результатів, підтверджується теоретичним обґрунтуванням базових положень дисертації, у тому числі авторської стратегії принципового «олюднення» макросоціальних історичних процесів, також і результатами її апробації на численних конференціях. Відтак, основні теоретичні, методологічні й методичні засади проведеного дослідження, що визначають його стратегію і тактику, є достатньо переконливими. Дисертантка на різних етапах наукового пошуку послуговується широкою джерельною базою.

Ступінь новизни основних результатів дисертації. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що в ньому вперше здійснено соціально-філософський аналіз феномену соціальної самоорганізації в умовах глобалізації, розкрито сутність соціальної самоорганізації як чинника глобального регулювання світосистемних відносин та запропоновано перспективну форму самоорганізації українського соціуму в контексті сучасних реалій глобалізації для забезпечення сталого розвитку.

Практична цінність результатів дослідження зумовлена можливістю фасилітації розбудови громадянського суспільства та демократичного державотворення за рахунок власного, внутрішнього ресурсу, що забезпечує

незалежність та самодостатність соціальної системи, національної чи міжнародної спільноти як суб'єкта соціальної дії. Висновки та ідеї дослідження можуть бути використані у формуванні політики неурядових організацій, держави та третього сектору, спрямованої на сталий розвиток, у підготовці різноманітних проєктів, тренінгів та освітніх програм для підвищення громадянської ініціативності, підвищення ефективності діяльності громадських організацій, органів самоорганізації населення та місцевого самоврядування, а також для викладання широкого спектру філософських і суспільних дисциплін.

Наукові праці, які відображають результати дисертації

Основні ідеї та результати дисертаційного дослідження висвітлено у 25 публікаціях (усі публікації без співавторів), із них 3 статті у фахових періодичних виданнях України, 2 статті у зарубіжних періодичних виданнях, 2 статті у вітчизняних журналах та 18 публікацій у збірниках матеріалів тез конференцій. Аналіз публікацій свідчить про те, що вони повністю відображають основні результати дослідження відповідно до пунктів 8,9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова КМУ № 44 від 12.01.2022).

Апробація результатів дисертації. Основні положення та ідеї дисертаційної роботи обговорювалися на наукових семінарах і засіданнях кафедри філософії та політології Житомирського державного університету імені Івана Франка, висвітлювались у виступах і доповідях на 18 міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських конференціях.

Дані про відсутність текстових запозичень і порушень академічної доброчесності. Аналіз дисертації на предмет запозичень і порушень академічної доброчесності засвідчує про високий рівень її унікальності.

Зауваження та рекомендації. Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих дисертантом результатів, варто зазначити деякі дискусійні положення щодо змісту роботи, а також висловити окремі побажання.

1. Рекомендується більш повно розглянути такий концепт теорії самоорганізації, як «ноосфера».

2. На наш погляд, дисертацію доречно проілюструвати малюнками та таблицями.

Висновок. Ці зауваження не впливають на позитивний висновок. Загалом, аналіз дисертації Каралаш Анни-Юлії Ігорівни на тему «Соціальна самоорганізація в умовах глобалізації: соціально-філософський аналіз» засвідчує її актуальність, цілісність, самостійність, завершеність, належну наукову новизну і практичну значущість. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 Філософія.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри англійської мови з методиками
викладання у дошкільній та початковій освіті
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Олександр ВОЗНІЮК

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

М. П. Шиндлярська